

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies octavus et nonus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1865 [erschienen] 1866

Caput II. De præcordiali ejus devotione ad Virginem Mariam: de zelo
honoris divini et studio salutis animarum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72229](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72229)

A derent Creatorem! Jam enim naturalis in ea amor erat extinctus, et in spirituales penitus conversus amorem.

diligere vi-
deretur.
y

17 Testatur denique Prior de Alvastro y confessor ipsius, quod tantam ad Deum charitatem possideret, prout ex confessionibus sibi constare fatebatur, quod valde mirabile erat: unde meminit, se vice quadam de suo illam charitatis, internaeque devotionis ardore curiosius explorasse; audivit vero, quod ipsa tantum in oratione fervorem atque devotionem experiebat, quod diebus, ac noctibus a cibo et potu abstinisset, nisi defectum corporalem incurere et proverbium etiam: Qui facit, quod nullus, mirantur omnes, subire timuisset.

ANNOTATA.

a Ecclesiastici cap. 10 v. 15.

b Nempe Nericiae, quae Sueciae provincia est, legiferi uxor, non tamen stricti nominis princeps aut domina. Vide num. 64 et seq. Comment. praevii.

B c De regio ejus stemmate, item de ejus natali solo, parentibus, fratribus et sororibus consule § 3 Comment. praevii.

d Virginum Clarissarum, in quo sepeliri etiam voluit.

e seu Eleemosynam.

f Idem quoque testatur Bonifacius IX in Bulla Canonizationis.

g Forte Petro, Vastenensi confessore, qui illi a confessionibus fuit, vel Petro Alvastrensi, aut Alphonso, episcopo Giennensi.

h Ut creditur, inquit Bonifacius IX in Bulla num. 216 Comment. praev. laudata: Martinus V, ut pie erendum est; nec aliter Sueciae episcopi in litteris, anno 1417 ad concilium Constantiense datis, loquuntur, ut iterum num. mox laudato dictum est.

i Oblulit Regulam Urbano V, qui eam approbavit anno 1370: confirmavit Gregorius XI anno 1377, teste Thorivo Andreae in Diario Vastenensi, et Urbanus VI anno 1379.

k Vide de eo dicta num. 30 et seq. Comment. praevii.

C l Edita est apud Hormann ante lib. 8 Revelationum S. Birgittae.

m Ordinis Cisterciensis in Suecia.

n De Mathia vide plura numm. 26 et 27 Comment. praev.

o Verosimiliter Nicolaus de Ursinis, cujus exstat Epistola ad Alphonsum, Giennensem olim episcopum, de quibusdam S. Birgittae prodigiis apud Hormann pag. 813 et seq. Nola Campaniae Felicis civitas est in regno Neapolitano.

p Aliunde mihi notus non est presbyter ille eremita.

q Vide supra lit. k.

r Paulus Epist. 1 ad Cor. cap. 6 v. 17.

f Ulpho, Gudmari filius, Nericiae legifer defunctus anno 1344, de quo plura reperies § prioribus numm. § x in Comment. praevio.

t Duodecimo Februarii anni mox dicti.

u Romam venit anno 1346.

x De ejus liberis posterisque pluribus egi §§ 5 et 6 Comment. praevii.

y Vide dicta de eo numm. 28 et 29 Comment. praev.

Octobris Tomus IV.

CAPUT II.

De praecordiali ejus devotione ad Virginem Mariam: de zelo honoris divini et studio salutis animarum.

Quanta vero Dei Genitrici Mariae afficiebatur devotione, quis digne sufficiat enarrare, cum illam in intimis vehens praecordibus humile sibi servitium exhibebat, totamque se in ejus amorem transformabat? In ea siquidem velut in portu tutissimo totius spei suae anchoram defixerat: nolens ab ea viva vel mortua separari. Illam utique commemorando reviviscebatur spiritus ejus, cor exultabat in gaudio, mens in jubilo, anima tota caelestibus jucundabatur desideris. Divinis ejus affectus epulis pascebatur; illius denique honorem sibi ipsi praeponebat, illamque ipsa medullitus diligebat. Et ne videar sub incognito et quasi opinando fari, quae astruo, ad ipsam, de qua dissero, me convertito: ipsius ignitum vehementer eloquium coram profero; quo e nostra vivificabuntur dicta, et illius praecordia in amore Virginis luce clarius videbuntur flammantia.

Deipara Vir-
gini quoque

19 Sane in primo capite libri septimi dicitur, quod, cum esset Romae beata Birgitta, Sponsa Christi, et quadam vice orationi vacaret etc. usque in finem, quam promissionem Virgo benedicta post annos xvi adimplevit: quando scilicet beatae Birgittae ad Terram Sanctam proficiscenti a, cum Bethlehem venisset, Christi Nativitatem seriose monstravit. Item alibi inquit Sponsa Christi: Benedicta sis tu, Maria Mater Dei, et benedictus sit idem filius tuus Jesus Christus praeter omni gaudio, quod mihi dederat ex eo, quod tu mater ejus es; ipse idemque novit, quod Maria Filia Joachim est mihi charior, quam liberi Ulphonis et Birgittae. Et magis vellem, quod Birgitta, filia Birgeri, nunquam fuisset nata, quam Maria Filia Joachim non esset progenita; et levius eligerem, quod Birgitta esset in inferno, quam quod Maria Filia Joachim non esset Mater Dei in caelo, cui respondit benedicta Virgo: Filia, scias pro certo, quod illa Maria Filia Joachim erit tibi utilior, quam tu Birgitta filia Birgerii es. Et eadem Filia Joachimi, quae est Mater Dei, vult esse pro Matre liberis Ulphonis et Birgittae. Patet ulterius pii amoris affectus ex eo videlicet, quod in monte Calvariae beata Birgitta personaliter consistens et passionis Christi seriem intuens, ex compassione Matris dignissimae, doloris acutissimi gladio transfixa, pariter vulnerabatur, cujus utique passionis ordinem scribens in xv cap. libri septimi post multa sic ait: Cumque ego repleta dolore respicerem crudelitatem eorum, vidi tunc ejus Matrem maestissimam in terra jacentem, et quasi trementem, et semimortuam b, quam consolabantur Joannes et aliae sorores ejus; quae tunc stabant non longe a cruce ad ejus partem dexteram. Dolor ergo novus compassionis illius sanctissimae Matris in tantum transfixit me, quod cor meum pertransibat quidam gladius acutus importabilis amaritudinis.

miram in
modum

P

b

67 20

A. *Beati-
mo.
fuit addicta:*

20 Porro si ex abundantia cordis os loquitur; vim intimi amoris verba produnt miræ devotionis: nam in libro tertio capite xxix illam devote et pulchre salutans, Benedicta sis tu, inquit, o Maria Mater Dei, templum Salomonis. Respondit Mater: Benedictus sit Deus, qui cordi tuo etc. Item in quarto libro cap. xviii. O dulcis Maria, inquit Sponsa, benedicta sis aeterna benedictione etc. Denique in eodem libro capit. xix sic dicit: O dulcis Maria, pulchritudo nova etc. Quantum etiam intime eam dilexit, luculenter patet in illis duabus pulchris et prolixis orationibus *c*, quæ in fine scribi consueverunt, in quarum altera Virgo beatissima de sua conceptione et infantia, et de omnibus virtuosis actibus et laboribus, ac magnis doloribus totius vitæ suæ, nec non de sanctissima morte et assumptione sua pulchre atque devote laudatur, in reliqua vero cuncta corporis membra, nec non virtuosus ejus corporales actus congruis laudibus singulariter describuntur, et efferuntur.

B *ex zelo salu-
tis proximi*

21 Quia enim pudicitia Mater cælestem illum Sponsum inexhausta charitate diligebat, honorem illius, quibus poterat modis, promovere satagebat, et quia pro animarum redemptione eundem Sponsum sanguinem suum fudisse cognoverat, idcirco animarum salutem ardentissime sitiebat; qua de causa devotissimis orationibus et inenarrabilibus gemitibus pro salute proximorum anxia nimis omnium jugiter interpellabat Redemptorem, et missis epistolis verba, quæ os Domini locutum ad eam fuerat, omnibus juxta ejusdem * intimabat: nam ad summos Pontifices *d*, imperatores, reges *e*, reginasque *f*, episcopos et alios ecclesiæ prælatos, principes quoque et iudices terræ, nec non ad religiosas, secularesque personas *g* cujuscumque dignitatis, status, conditionis, seu ætatis existerent; ad regna quoque vel communitates scribens nunc iram Dei intime comminabatur, nunc præcavebat, nunc arguebat, obsecrabat vel increpabat in omni patientia et doctrina, ut non sit, qui se abscondat a calore ejus, vice in hoc fungens Psalmographi dicentis: Annuntiavi justitiam tuam in Ecclesia magna, ecce labia mea non prohibebo, tu scisti. Justitiam non abscondi in corde meo, veritatem tuam et salutare tuum dixi *h*. Non parebat labori, non sumptibus, quia verus amor de difficultate non causatur, contra vero has detractiones, derisiones non verebatur, sed nec ipsam mortem cunctis viventibus odiosam expavescebat, quin Dei beneplacitum perficeret, et a gehennæ cruciatibus proximorum animas pro viribus liberaret.

summa
etiam au-
toritatis
vires

22 Audierat enim vocem Sponsi sui dicentis; Cum vos oderint homines, et persecuti fuerint, et dixerint omne malum adversum vos, mentientes propter me, gaudete in illa die et exultate, ecce enim merces vestra copiosa est in cælis *i*. Et iterum: Nolite timere eos, qui occidunt corpus, animam autem non possunt occidere *k*, unde in monte Flascone *l* domino Urbano Papæ *V* *m* revelationem quandam sibi a Dei Genitrice factam, in qua sub mortis comminatione futurique iudicii districtione prælibato Pontifici inhibetur, ne de Roma vel Italia recedendo Avenionem repedaret, personaliter presentavit, talia tanto Domino nil verita insinuando. Successori insuper Gregorio XI divinis nonnullis destinatis oraculis mandabatur, quod infra certum tempus in illis expressum Romam vel Italiam cum sua remigrans curia,

omni cum humilitate, pastoralique charitate inibi usque ad mortem permaneret, moxque post suum adventum Sponsam Christi, sanctam scilicet Ecclesiam, omnesque ecclesiasticos status excoleret, et reformare inciperet, nec non ad pristinum statum totius decoris perfectæque virtutis atque recolendæ sanctitatis Patrum antiquorum pro posse reduceret; vitia quoque de curia evellendo, mores corrigendo, consiliariosque permutando: aliocuin animadversionis divinæ sententiam nondum in anima, sed in corpore et in bonis temporalibus irrefragabiliter sævientem exciperet. Quarum profecto revelationum *n* Dominus Latinus de Ursinis unam, dominus Nicolaus comes Nolanus alteram, tertiam vero terribilem valde Dominus referebat Alphonsus; prætextu namque Conditionis neminem pertimescebat, nullius faciem cognoscebat, nullum denique viventium Authori vitæ præponebat.

23 Unde, cum quadam die in ecclesia sanctæ Mariæ de Alastro *o* juxta altare se recepisset, et revelationem quandam ad milites corrigendos *p* mentali theoria subacta Regi Christo percontanti se intenderet, confessor ipsius accessit, regem, Magnum nomine, qui tunc regnabat, ad eam venisse contestans, sed, cum nullum præberet responsum ei, tetigit eam manu, cumque nec sic suscitanti annueret, deprehendit, eam divinis tunc vacare colloquiis: contemplatione tandem finita, et a confessore et a rege, quam ob rem vocata tacuisset requisita; Bene, inquit, audivi vocem percontantis, sed sermo tunc colloquentis mihi potens erat, et metuendus. In eodem quoque Suetiæ regno, marito jam suo vita functo, regem, Christo imperante, adiit, quem postquam una cum magnatibus regni ex indultis sibi revelationibus salubri commotione præcavisset, virgam furoris Domini super eos extendendam, nisi de quibusdam flagitiis in illis condignam in posterum pœnitentiam agerent, minabatur.

24 Qua in re plerique illorum mordaci illam dente corrodentes, cum alias in eam surgere metu terri, et revera magnatorum tenti, magnorum ipsius consanguineorum, nullatenus auderent, oblocutionibus atque maledictis impetebant. Sed maledictiones omnes, detractionesque atque derisiones surda patiens aure pro persequentibus, et se calumniantibus Sponsam sic facientem et dicentem imitando exorabat. Nunc autem ex eis plurimi, qui sibi ante detrahebant, qui tribulationes omnes illas, ac terribilia Dei judicia, quæ prænuntiaverat, ad punctum venisse conspiciunt, humilem ipsius patientiam recensentes mira cum devotione ad sepulchrum eam requirunt; et loca, in quibus sciunt, quod steterunt pedes ejus, deosculantur, ac si de ea vaticinium illud verificari debuisset: Venient ad te, qui detrahebant tibi etc. Dicunt autem: Væ, væ, qui sanctæ Mulieris prædicationibus confidere renuimus: væ, qui judicia Dei parvi pendimus: væ nobis iterum, atque iterum, qui piæ Matris monita superbo corde contempsimus, quo mala cuncta, quæ patimur, exinde merito excepimus, et vere credimus, quod virtus illius almi corporis ad partes reducti pacem nobis secum vixerit, cum innumeris dudum pressuris oppressi fuimus; sed venerunt nobis omnia bona pariter cum illa, et invariabilis honestas per manus illius, et lætati sumus in omnibus, quoniam antecesserunt

A antecesserunt nos ipsius dignissima merita,

divinitusque
instructa

25 In regno quoque Cypri coram rege tunc vivente et ejus matre domina Eleonora regina, Antiochiæ principe, domino scilicet Jacheto, regis patruo, cum multis aliis regni nobilibus, regisque consiliariis coram stantibus, quandam ex parte visam publicavit revelationem, in qua supradicti omnes cum universo populo de quorundam in ea contentorum emendatione facinorum monebantur: alioquin suum contra eos potentissimus Dominus citissime atque certissime accingeret gladium. Quæ quidem revelatio in septimo libro cap. xviii continetur *g*. Præterea in civitate Neapolitana magnæ compinationis et terroris Christi verba ad se facta, nonnulla quædam secreta minas continentia, clam reginæ contribuit; sed et quædam alia Dei verba super populum ejusdem civitatis, assumpto domino Bernardo archiepiscopo Neapolitano, fratre Nicolao Mesquim Ordinis prædicatorum Sacræ Theologiæ magistro, qui postmodum cardinalis fuit *r*, fratre Francisco Defulano Ordinis Eremitarum S. Augustini, eoque in Theologia magistro cum quibusdam nobilibus civitatis militibus convocatis, per semetipsam magnanimis, intrepida et æmulatrix Dei Famula constanter coram publicavit: et habentur hæc duæ Revelationes lib. vii, cap. xxviii. Ex quibus omnibus et his similibus etsi capi, ligari, cruciari, trucidari, probabiliter titubare potuisset, velut tamen Christi Apostola Dei que Prophetissa cum fiducia et fortitudine mandatam Dei exequatur, et opportuna verba non præcognita, sed in illa hora juxta Evangelium sibi data, cum staret ante reges et præsidis inconcussè loquebatur.

communis:

26 Ad regem namque Suetiæ, eumque cum suis contribulibus monere, in spiritu ire jussa fuit quadam vice, cumque causaretur, se nescire, quid in sermone proferret, audivit: Cum veneris, inquit, ad eos, aperi os tuum, et ego implebo illud; ad regem proinde perveniens, cum non cogitasset, quomodo, aut quid loqueretur, divina tunc verba fuerunt sibi infusa, non solum quæ ad regem pertinebant, verum etiam, quæ de futuris plurima concernebant. Ex divino quoque imperio cuidam abbati *f* magnæ auctoritatis quasi supplicando dixit: Tu, domine Abba, deberes esse speculum Religiosorum, sed tu es caput meretricium; patet hoc in filiis, pro quibus infamaris. Tu pauperum exemplum et distributor indigentium esse tenereris, sed ostendis, te esse de elemosyna magnum dominum: hoc patet, quia magis inhabitas castrum, quam claustrum. Tu deberes esse doctor et mater fratrum tuorum, sed factus es vitricus et noverca: tu ludis in deliciis et pompa, illi autem afflictii murmurant tota die, ideo nisi correxeris te, deponam te de castris, et cum minimis fratribus non habebis consortium, nec ad patriam tuam, ut credis, redibis.

Suavia ve-
gem ab exi-
gendis ve-
ctigalibus,
oblatis filiis
avocavit,

27 Cum rex Suetiæ ad quandam pecuniæ quantitatem solvendam aretaretur, Non immunis ab ira Dei eris, si hoc feceris, ait illi inclita Mater; sed duos, quos habeo, filios magis accipe, eosque, donec solvere poteris, pone obsides, nec offendas Deum tuum. Tunc ipso die Christus eidem loquebatur dicens: Propter charitatem unius hominis quoque salvatum est regnum, sic propter unius adinventionem et gravamina perdita sunt aliqua regna, sicut exemplum tibi dico de quodam rege: ille enim rex plus confidebat in pe-

cunia, a populo et transeuntibus sub fraude et simulatione justitiæ exacta, quam in me; ideo vitam perdidit, et regnum reliquit in tribulatione, et adinventiones suæ prævæ ductæ sunt ab aliis successoribus in consuetudinem, et quasi in legem, sed si rex confidit in me Deo suo, et communitas regni petitur in auxilium in charitate, tunc ego salvare potens sum, et citius propter charitatem reducere ad pacem. Ideo rex, si prosperare desideret, teneat promissionem suam mecum, et veritatem cum communitate regni, teneatque promissionem suam mecum, et caveat præcipue, ne novas ibi adinventiones et tributa et subtilitates inducat. In difficultatibus vero sequatur consilium timentium Deum, non cupidorum; quia melius est, adversa quædam mundi tolerare, quam scienter contra me et animam suam peccare.

A. BERTHO-
NO.

28 Sciendum autem est, quod in humili Ancilla Christi nonnulli scandalizabantur, nonnulli vero plurimum ædificabantur, et, audita ea, multa faciebant: fuit enim cum Paulo Christi bonus odor; aliis odor mortis in mortem, aliis odor vitæ in vitam, prout dicitur 2 ad Cor. xxi. Nam et plerasque meretrices vel Romæ vel alibi suis sanctis persuasionibus de suo inhonesto lupanaris loco exemit; et castitatis intuitu, ne peccatores reverterentur ad vomitum, in suo proprio hospicio per aliquot tempus habitare secum faciens instruebat, quemadmodum poenitentiam facerent, et viam spiritus recte incederent. Si quas vero spirituali studio minus idoneas conspiceret, connubio tradens sufficienti dote vallabat, quatenus in statu matrimoniali laudabiliter viverent, et ob victus parcimoniam pro status sui congruentia non ruerent.

ad vitam ho-
nestam meret-
trices,

29 Dominus Gometius de Hispania ducatus Spoletani *t*, mediante domino Alphonso, quondam Gyennensi episcopo, beatæ Birgittæ humiliter supplicavit, quatenus pro se orare dignaretur: scire quippe ambiebat, quo in statu magis placere potuisset? Sanctæ itaque Famulæ beneplacitum Dei per orationem in hoc exquirenti ab ea, quæ omnium salutem æmulatur, revelatio facta est, qua de statu et forma vivendi juxta ipsius qualitatem ad plenum informabatur. Hanc revelationem cum vir gaudens Perusii *u* suscepisset, sicut, præfato domino Alphonso præsentem, testatus est, repentino cor * ejus timore Dei transfixo, in alium virum exinde commutatus est adeo, quod de ipso vere dici poterat: Hæc mutatio dexteræ Excelsi: nam ex tunc et deinceps diebus Veneris pane * nigro, Sabbatis albo, ceteris vero diebus gryseo induebatur colore. Porro secretas faciebat poenitentias, vigiliis et orationes, abstinentiis quoque non minimis carnem suam macerabat, sed et pauperum pedes qualibet hebdomada bis personaliter lavando, largas nihilominus elemosynarum benedictiones eisdem impendebat. Habebat etiam spirituales patres, fratrem scilicet Coribium de Hispania Ordinis Minorum et Andream de Luca eremitam in Monte Spoletano, Magistram vero suam, cujus ope normam vitæ ex altò susceperat, cujusve devotionis auspicio indultam sibi ab ea parvam crucem jugiter deferebat ad collum, nonnisi Matris nomine recensebat.

ad vitam
genus virum
nobilem,

F

u

corde

panis

30 Prior Provincialis regnorum Suetiæ, Da- ad sanctius
ciæ viros

A. BERTHOL-
DO.

oia, et Norwegiæ de Ordine Prædicatorum, asserit verbi Sponsi Christi famam ubique diffusam attraxit de loco, quo tunc erat, ad regnum usque Suetiæ, ubi sancta degebat Fæmina concitus veniebat: si quidem illius adminiculo, quem admodum se et sibi subjectos in viam spiritus haberet dirigere, nosse peroptabat. A qua cælesti traditione usque adeo imbutus est, quod pristino ambitioso multumque pretioso rejecto habitu, vilis et abjecti panni tegumentum assumpserit, et hoc ipsum in commisso sibi grege perfectit: nec non quam plura alia ad emendationem cædentia salubriter effecit.

religiosos
adducit,

31 Simile quoddam operatus est Spiritus Dei per fistulam suam, sanctam videlicet Birgittam, in fratre Martino de Arragonia æ Ordinis Minorum, qui, cum Cyprî reginæ secretarius esset, et cum alma Vidua in multo labore et ærumna Jerusalem venisset, pro se Deum orari humiliter supplicavit, quatenus viam et modum, quibus sibi melius placere posset, offenderet, et voluntatem suam bonam, beneplacentem et perfectam ipsa sibi reseraret. Beatæ igitur Birgittæ super hoc oranti Christus apparuit et pulchra nimis revelatione sibi (quæ sub XXI cap., VII libri contextitur) exhibita, qualiter devotissimus Christi servus Franciscus sacco indutus spiritu religionis Regulam cuderit, et qualiter primitivos fratres sanctissimæ suæ conversationis imitatores habuerit, et quomodo diabolus Ordinem interea dejecerit, et qualiter demum supplicium vel gloria ipsius Ordinis professoribus repromittatur, patefecit. Hanc profecto revelationem cum de manu sanctæ Viduæ prænominatus frater suscepisset, et demum Famagustam *y* (ubi libros et vasa argentea pecuniasque et jocalia cum suis ceteris ornamentis recondita possidebat) advenisset, dispersit omnia, et dedit pauperibus, Franciscum pauperulum pauper ipse imitatus est in observantia sanctæ Regulæ exemplum factus ceteris fratribus.

aliquæ

32 Frater quidam conversus monasterii de Alvastro sanctæ vitæ tribus annis infirmabatur. Inquire in Additionibus post caput xxx, lib. VI. Venit aliquando Famula Dei ad episcopum quandam probatæ vitæ et devotionis, dominum videlicet Hemyngum Aboënsensem episcopum *z*, etc. Require ibi. Item cum vice quadam conderet in convivio eidem episcopo, et sibi delicatis cibis appositis ipsa uteretur in honorem Dei judicabatur ad episcopum, cur habens donum tanti spiritus a delicatis cibis non abstineret? Tunc ipsa nihil sciens de talibus cogitationibus, circiter vero audivit in spiritu: Dic episcopo: Ego, qui pastorem implevi spiritu meo, nunquid propter jejunia sua? Ego sum, qui feci conjugatos prophetas, qui hoc non promeruerunt. Ego jussi prophetas, ut adulteram reciperet in conjugem, nunquid obedivit ipse? Ego loquebar Job ita bene in felicitatibus suis, sicut quando sedit in sterquilinio, ideoque ego sum mirabilis, facio sine præcedentibus meritis omnia, quæ mihi placent.

diversi gene-
ris homini-
bus

33 Episcopus igitur hæc audiens, se ipsum recognoscens, turbatus animo rogavit pro se orari. Tunc tertio apparens Mater Dei dixit: Dic episcopo: Quoniam omnes prædicationes suas inchoare solet a laude mea, et quia per judicium suum te judicabat in mensa, etiam quia illud judicium charitatis et non invidiæ erat, ideo charitas meretur consolari; dic ergo ei,

quod ego volo ei esse in matrem, et ejus animam præsentare Deo, et ego nunc exponam ei, quod ipse est animal septimum de animalibus prioribus tibi ostensis, et quod ipse verba Dei coram regibus et Pontificibus portabit, quemadmodum etiam cap. xxvii, libri vi scribitur. Quidam magnus dominus, qui die confessus non fuerat, etc. usque in finem. In sexto quoque libro cap. lxxviii dicitur, quod, hospitante Famula Dei ac pernoctante prope civitatem Lodosiam *aa* in quadam domo, ubi diabolus aperte loquebatur, et dabat responsa etc., usque in finem.

34 Itaque sponso plurimi ob sanctitatis de gratiarum sibi a Sponso Christo concessarum dotationem, fama duce, ad eam undique confluentes pro se orari, vel, si quod dubium forsitan mente versabant, celitus enodari per eam postulabant. Quibus humiliter annuens aliquot dies, et si spirituales personæ erant, ipsa interdum die, elevatis primitus ad cælum manibus, et humilibus, quæ cælum penetrant, precibus prius fassis, sciscitantibus se divina præbebat responsa: *E* nam, ut de aliis taceam, dominus Urbanus V per suum eam confessorem adit, et quatenus de nonnullis conscientiæ suæ dubiis Deum interpellaret, requisivit; et si quod cæleste oraculum ob id perciperet, quantocius innotesceret. Pari modo Gregorius XI *bb* arcana quadam dubia mente pertractans misit ad eam, cui saltem rogando præcipiebat, quod de et super hujusmodi dubiis secretorum cognitorem Dominum postularet, sibi nihilominus, quod in spiritu audiisset, intimando, quod et fecit. Præterea domina Joanna, regina Sicilia, et dominus Bernardus, Neapolitanus antistes, sigillatim de quibusdam eam articulis consulerunt, pro quibus divinas obtinuit revelationes, quæ in septimo libro scribuntur *cc*. Sed et Cyprî regina Eleonora Famulam Dei, cum illuc adventasset, ut pro se et filio suo, ac toto regno apud Regem regum intercederet, supplex requisivit: quod dum faceret, divina præcepta, quæ in septimo Revelationum libro continentur, accepit *dd*, ac certe de hujusmodi revelationibus ad requisitionem quam plurimorum sibi factis cælestes libri ubertim respersi inveniuntur. Postremo dominus Alphonsus sæpe dictus asserit se, quam pluries, dum perplexa mente in conscientia turbaretur, meruisse per eam cælitus declarari. *F*

ANNOTATA.

a In Terram Sanctam profecta est anno 1372: contigit id adeo sub annum 1356.

b Hoc Virginis deliquitum plures negant eruditi.

c Eastland apud Hormann a pag. 738. Dicuntur autem divinitus S. Birgittæ revelatæ, qua de re haud aliter sentiendum, quam de ipsismet ejus revelationibus.

d Revelationes ejus ad Urbanum V, et Gregorium XI vide lib. 4 Revelationum.

e Liber octavus Revelationum ad imperatores, reges etc. universim scriptus est. Ad Carolum IV est revelatio inter Extravagantes. Multa prædixit Magno, Sueciæ regi, ut dictum est § 8 Commentarii prævii.

f Blancam Sueciæ, Joannam regni Neapolitanæ, Eleonoram Cyprî reginæ. De Blanca vide § 8 Comment. prævii; de Joanna §§ 5, 20 et 23; de Eleonora vero §§ 22 et 23.

g Lipient

A g *Liquent hæc ex variis Revelationum libris.*

h *Psalmò 39, v. 10 et xi.*

i *Ita ferè Matt. 5, v. xi et xii.*

k *Matt. 10, v. 28.*

l *Italix civitate in ditione ecclesiastica ad lacum Vulsinium.*

m *Dictus fuit Guilielmus Grimoardi ante Pontificatum, quem Avenione, Gallix civitate archiepiscopali in Provincia ad Rhodanum fluvium, obtinuerat anno 1362. Sedem Pontificiam reduxit Romam anno 1367. Sed anno 1370 Adveniente, inquit auctor Vitæ ejus primæ apud Baluzium in Vitis Pontificum Avenionensium col. 390 et seqq., insuper tempore æstivo idem Urbanus recedens de Urbe, vadensque ad Montemflaconis declinavit Viterbium, ubi primum palam et publice manifestavit, se velle redire ad civitatem Avenionensem. Mense Julio ejusdem anni Monte-flaconis existens approbavit Regulam S. Salvatoris a S. Birgitta sibi oblatam, quo pariter tempore ei prædixit hæc (vide lib. 4 Revelat. cap. 138) fore, ut brevi moveretur, si rediret in Gallias, quod, eodem anno nondum elapso, reipsa contigit.*

n *Revelationes illas habes libro mox citato, B capp. 139 et seq.*

o *Vide tit. m supra in Annotatis ad cap. 1.*

p *Ad milites corrigendos, inquit Bertholdus: unde quidem efficitur, S. Birgittam Ordinum militarium, sua ætate existentium, emendationis salutisque fuisse sollicitam: neutiquam autem, militarem Ordinem, quod nonnulli aiunt, abs illa aut in Suecia, aut alibi gentium unquam institutum. Vide dicta 334 Comment. prævii.*

q *Vide § 22 et 23 Comment. prævii.*

r *Anno 1378 sub Urbano VI.*

s *Videtur fuisse hic abbas Farsensis, ut dictum est Comment. prævii. num. 294 et 3 seqq.*

t *Spoleum civitas est ditionis ecclesiasticæ in Umbria ad Tessinum amnem.*

u *Perusia ditionis item Pontificæ civitas est in eadem Umbria.*

x *Guardianus dein Bethleëmitanus ex Waddingo in Annalibus Minorum ad annum 1375, num. 4.*

y *Insulæ Cypri civitatem in Orientali ora, cujus calamitates S. Birgitta prædixit.*

z *Aboa Sueciæ olim civitas sub archiepiscopo Upsalensi: de Henningo vero, ejus loci episcopo, vide dicta num. 53 et seq. Commentarii prævii.*

aa *In Vestro-Gothia, Sueciæ provincia, portum.*

bb *De Revelationibus his Pontificibus a S. Birgitta oblati vide Comment. prævii § 17.*

cc *De gestis S. Birgittæ Neapoli vide §§ 20 et 23 Comment. prævii.*

dd *De iis vero, quæ in Cypro gessit, vide §§ 22 et seqq.*

CAPUT III.

De operibus pietatis et patientia in adversis.

Fervebat equidem Sponsa Christi charitate divina, qua proximo non solum beate vivere anxie procurabat, verum etiam presentis hujus ærumnose vitæ subdita nunc opera in eam exercendo, studiose impendebat, et viscerosæ charitatis brachiis filios amplexans compassionis eos atque internæ affectionis sinu dulciter confovebat. Considerans semitas domus suæ, ne panem comederet otiosa, manus suas aperuit inopi, et palmas suas extendit ad pauperem. Ut enim verbis Bonifacii a utar, inexhaustæ charitatis officia erga egentes, infirmas, miserabilesque personas propter amorem Creatoris exercuit indefesse. Nam, marito adhuc suo superstitè, duodecim pauperes consuevit die qualibet propria in domo cibare, illis inserviens et necessaria subministrans. Et quinta seriæ memoræ cœnæ Domini lavit pedes eorum, de propria quoque facultate plura hospitalia in partibus suæ originis et specialiter unum in villa sua de Ulphason reparavit, pauperesque et infirmos in illis degentes pia, benigna, misericors et sedula ministratrix, quasi omni die ministravit, eorumque ulcera absque horrore et fastidio attractando lavit, ligavit, fovitque.

36 Sed et suas secum filias c deducendo, sicut aquila provocans ad volandum pullos suos et super eos volitans, verbo atque exemplo idipsum facere docebat. Quibusdam vero se redarguentibus, quod tales ac tantas puellas, facie pulchras, prosapia illustres, ætate tenellas illic conveniret, ubi præ languoribus, languidorumque factoribus facile commaculari possent, amore fervens charitatis, prudenter, constanterque aiebat: Quid mihi molesti estis, quid pro meis zelatis filiabus, in sua juventute meas a me discere natas, qualiter Deo et pauperibus devote deserviant? Quia non potest, qui Deo famulatur, illorum contaminari languoribus, quibus propter Deum fideliter deservit. Multos insuper pauperes annuatim vestiebat. Pleasque etiam tam religiosas, quam sæculares personas in diversis regni partibus suis eleemosynis copiosius relevabat. Virgines denique quam plurimas sublevans, alias viris, alias vero Deo suo spirituali connubio copulabat, istas nihilominus et illas sufficienter dotando, et, ut breviter dicam, omnibus afflictis, pauperibus et captivis, orphanis et pupillis exhibuit se quasi matrem.

37 Romam deinde veniens d, licet peregrina esset, et ob nimiam partium distantiam penuriis quoque exposita, copiosam quippe secum habens familiam, largas pauperibus impendit eleemosynas, largiores autem dudum impendisset, nisi patris sui spiritualis arbitrio tentata fuisset; et ut Deo liberius vacare, Sponsumque suum pauper ipsa imitari posset, ærarium suum præceptori commisit, viro utique prudenti, maturo, multumque spirituali e, cui fortius domus suæ regimine derelicto, velut una

A. BESTHOLO.

Pauperum

F

curam maximam

c

F

habuit, d

ex